

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Економічний факультет НУБіП України
Кафедра фінансів

**«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФІНАНСОВОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД»**

**МАТЕРІАЛИ ІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

13-14 вересня 2018 року

КИЇВ – 2018

Міністерство освіти і науки України
Міністерство аграрної політики та продовольства України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Інститут економічних досліджень, Словаччина
Університет Яна Кохановського, Польща
Університет «Проф. Д-р Асен Златаров», Болгарія
Білоруський торгово-економічний університет споживчої кооперації, Білорусь
Латвійський сільськогосподарський університет, Латвія
Аграрний університет Молдови, Молдова
Хмельницький національний університет
Національний університет харчових технологій
Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка
Вінницький національний аграрний університет
Криворізький економічний інститут ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»
Кафедра фінансів НУБіП України

**«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФІНАНСОВОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД»**

**МАТЕРІАЛИ II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

з нагоди 25-річчя заснування кафедри фінансів

13-14 вересня 2018 року

КИЇВ – 2018

УДК 336:37.091.217:338.43(477+100)
ББК 65.26-1*65.2/4-65.9

*Рекомендовано Вченою Радою Економічного факультету
НУБіП України
Протокол № 1 від 30.08.2018 року*

Редакційна колегія: д.е.н., професор Кваша С. М., д.е.н., професор Діброва А. Д., д.е.н., професор Давиденко Н. М., д.е.н., професор Пасічник Ю. В., к.е.н. Негода Ю. В.

Проблеми та перспективи фінансового забезпечення аграрного сектору: вітчизняний та зарубіжний досвід: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 13-14 вересня 2018 року) – Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2018. – 262 с.

ISBN

До збірника матеріалів конференції увійшли тези доповідей, що стали предметом обговорення учасників II Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи фінансового забезпечення аграрного сектору: вітчизняний та зарубіжний досвід», що відбулася у м. Києві 13-14 вересня 2018 року у Національному університеті біоресурсів і природокористування України.

Матеріали конференції можуть становити інтерес для наукових працівників, викладачів, працівників сільського господарства, студентів вищих навчальних закладів, а також для всіх, хто цікавиться сучасним станом та перспективами розвитку аграрної науки.

Організаційний комітет Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи фінансового забезпечення аграрного сектору: вітчизняний та зарубіжний досвід» не завжди поділяє думку викладену в доповідях учасників конференції.

У збірнику максимально точно збережена орфографія, пунктуація та стилістика, які були запропоновані учасникам конференції.

Повну відповідальність за достовірність поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи вищих навчальних закладів та установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

УДК 336:37.091.217:338.43(477+100)
ББК 65.26-1*65.2/4-65.9

ISBN

ЗМІСТ

Секція 1. Сучасні проблеми та тенденції розвитку фінансової системи України

	<i>Стр.</i>
Агрес О. Г., Садура О. Б., Колодій А. В. ПРОЦЕС СПІВПРАЦІ БАНКІВСЬКОГО ТА СТРАХОВОГО БІЗНЕСУ	10
Алескерова Ю. В. МЕХАНІЗМ ПІЛЬГОВОГО КРЕДИТУВАННЯ ФЕРМЕРІВ ТА ЙОГО РЕГІОНАЛЬНІ ПРОГРАМИ	13
Апілат Д. О. ОЦІНКА РІВНЯ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ	17
Березовська Л. О. ОЦІНКА ФІСКАЛЬНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В УКРАЇНІ	21
Богатько А. С. СУЧАСНИЙ СТАН БОРГОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	24
Богріновцева Л. М. ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СТРАХОВОГО РИНКУ	31
Вільчинська Н. Л., Алескерова Ю. В. ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ ТА ОЦІНКА ВНУТРІШНІХ ФІНАНСОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА	34
Грицина О. В., Синявська Л. В., ОСНОВНІ АСПЕКТИ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ	38
Дем'яненко В. Є. ФОРМУВАННЯ В АГРОСФЕРІ ФІНАНСОВО-САМОДОСТАТНЬОГО САМОВРЯДУВАННЯ	40
Дзюбенко О. Б. ОСОБЛИВОСТІ СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	44
Dimitrov I. THE EUROPEAN EXPERIENCE OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE AGRICULTURAL SECTOR	47
Єгоричева С. Б. РИНОК КОРПОРАТИВНОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ	50
Жовніренко О. В. АНАЛІЗ СТАНУ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ	53
Іванова А. І. РЕФОРМУВАННЯ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ УКРАЇНИ	56

Катан Л. І.	58
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ ТА БЮДЖЕТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОЇ СФЕРИ	
Кириченко А. В.	61
НЕДЕРЖАВНІ ПЕНСІЙНІ ФОНДИ УКРАЇНИ ТА ЇХ РОЗВИТОК	
Ключка О. В.	64
РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ У КОНТЕКСТІ СТРУКТУРНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ В РЕАЛЬНОМУ СЕКТОРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	
Коваленко Ю. М., Орлова Н. С.	68
ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО ІНЖИНІРИНГУ НА РИНКАХ КАПІТАЛІВ	
Козій Н. С.	70
ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ГОТІВКОВОГО ОБІГУ В УКРАЇНІ	
Косторной С. В., Дмитров О. М.	73
ВПЛИВ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄС НА ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ	
Лабенко О. М.	76
РЕГУЛЮВАННЯ ВПЛИВУ АГРОВИРОБНИЦТВА НА ЕКОСИСТЕМУ ЗА ДОПОМОГОЮ ПЛАТЕЖІВ ЗА ЕКОСИСТЕМНІ ПОСЛУГИ	
Мрачковська Н. К.	78
ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ	
Nehoda Y. V.	80
INTERBUDGET RELATIONS IN UKRAINE	
Олійник Є. О.	83
ФІНАНСОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ: СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ	
Олійник Л. А.	86
ФОРМУВАННЯ ДОХІДНОЇ БАЗИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	
Паливода Т. В.	89
СТРАТЕГІЯ ПАРТНЕРСТВА АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ТА СФЕРИ КУЛЬТУРИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	
Пасічник Ю. В.	91
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ	
Рогач С. М.	94
УДОСКОНАЛЕННЯ СУЧАСНИХ ФОРМ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СФЕРИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ	
Серських Н. С.	98
ПРОФЕСІЙНІ ПОСЛУГИ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ	

Сова В. М.	101
ОРГАНІЗАЦІЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ	
Титарчук І. М.	104
СЕРЕДНЬОСТРОКОВЕ БЮДЖЕТНЕ ПЛАНУВАННЯ: ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН І ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ	
Томчук М. О., Льовкіна О. В.	108
ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ ТА ЇХ ОПОДАТКУВАННЯ	
Тулуш Л. Д.	113
МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ НАДАННЯ ПОДАТКОВИХ ПРЕФЕРЕНЦІЙ СУБ'ЄКТАМ АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА	
Федоришина Л. І.	116
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СКЛАДОВА ПІЛЬГОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ	
Філіпчук В. Р.	120
БАЗИСИ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ	
Яворська В. О.	123
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БІРЖОВОЇ ТОРГІВЛІ ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ В УКРАЇНІ	

Секція 2. Перспективи фінансового забезпечення інвестиційних процесів в аграрному секторі економіки України

Вдовенко Л. О.	125
ПРОБЛЕМИ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ	
В'ялець О. В.	128
ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	
Герасименко І. О.	130
ДІЯЛЬНІСТЬ КРЕДИТНИХ СПІЛОК ЯК ДЖЕРЕЛА ІНВЕСТУВАННЯ ОСОБИСТИХ СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ	
Гурська Л. Л.	133
ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В АГРАРНІЙ СФЕРІ	
Гуцул Т. А.	136
ВИКОРИСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В МОЛОКОПРОДУКТОВОМУ ПІДКОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ	
Давиденко Н. М.	137
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ	

Дем'яненко І. В., Буряк А. В.	141
КРЕДИТНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА	
Думанська І. Ю.	144
ВІДМІННОСТІ РЕГЛАМЕНТУ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В НАУКОВИХ І ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПАРКАХ АПК	
Жихор О. Б., Баранова В. В.	147
ПЕРСПЕКТИВИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ УКРАЇНСЬКОГО АГРАРНОГО СЕКТОРУ	
Іванова С. М.	150
РОЗВИТОК ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В УКРАЇНІ	
Крисанов Д. Ф.	153
ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ: НАПРЯМИ ТА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
Кульбач Ю. О.	156
КАПІТАЛІЗАЦІЯ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ПІСЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ ІРО	
Лемішко О. О.	159
САМОФІНАНСУВАННЯ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ КАПІТАЛУ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ	
Молдаван Л. В.	162
ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ГОСПОДАРСТВ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ УСУНЕННЯ	
Олійник А. С.	167
ДЕРЖАВНА ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ ФЕРМЕРСТВА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	
Онишко С. В.	170
РОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В НАРОЩУВАННІ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	
Петруха С. В.	173
ПЕРЕДУМОВИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	
Савін Р. С.	176
СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ВЕЛИКИХ АГРОПРОМИСЛОВИХ ФОРМУВАНЬ УКРАЇНИ: ІНВЕСТИЦІЙНІ УМОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
Свереда З.	179
ВИКЛИКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ДЛЯ ФІНАНСУВАННЯ АГРАРНОЇ КООПЕРАЦІЇ В УКРАЇНІ	
Скрипник Г. О.	183
ФІНАНСУВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ БАНКАМИ УКРАЇНИ	

Тітенко З. М. ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ	186
Яцух О. О. ДОМІНАНТИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	189

Секція 3. Управління фінансами суб'єктів підприємництва: проблеми теорії та практики

Васильчук І. П. ПРОЦЕСНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО ФІНАНСУВАННЯ КОРПОРАЦІЙ: ОСОБЛИВОСТІ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	192
Вдовенко І. С. РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ	195
Гришук Н. В. АУТСОРСИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	198
Дема Д. І. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРНОГО АГРАРНОГО ПОДАТКУ	201
Олійник О. В., Макогон В. В. РИНКОВІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО МОЛОКА	204
Олійник О. О. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА	207
Першко Л. О., Васерук В. В. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ: ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ	210
Пойда-Носик Н. Н. ЗМІНА ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	213
Собчишин В. М., Ракецька Ю. Ю. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ ЗАСАД ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	2016
Трусова Н. В. РЕАЛІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ	218

*Секція 4. Проблеми та перспективи організації та управління
фінансовою безпекою аграрних суб'єктів господарювання*

Балджи М. Д. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	222
Васілевська Н. С. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПЛАТОСПОМОЖНИМ СТАНОМ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	225
Григорук П. М., Хрущ Н. А. ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ-БЕЗПЕКИ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	228
Грубінка І. І. КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАХОДІВ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ЇЇ ЗДІЙСНЕННЯ	231
Гуцаленко О. О. ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА	234
Данилевська-Жугунісова О. Є. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	238
Крупка М. І. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	241
Мельниченко І. В. ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ПОСИЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	244
Мокану N. STATE SUPPORT OF AGRICULTURAL ENTERPRISES OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA IN THE CONTEXT OF MANAGEMENT THEIR FINANCIAL SECURITY	247
Олійник Т. І. АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ – АСПЕКТ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	249
Сорока А. М. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВИМИ ПРОЦЕСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	252
Tanklevska N. CONCEPTS OF FINANCIAL SAFETY MANAGEMENT OF AGRICULTURAL FUNCTIONING	255
Томашук І. В. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	258

Дзюбенко О. Б.,
магістр
Вінницький національний аграрний університет (м. Вінниця)
Науковий керівник - Алескерова Ю. В.,
д.е.н., доцент
Вінницький національний аграрний університет (м. Вінниця)

ОСОБЛИВОСТІ СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сільськогосподарське страхування (далі – страхування) – це економічні відносини щодо страхового захисту майнових інтересів виробників сільськогосподарської продукції (далі – страхувальники) у разі настання певних подій (страхових випадків), за рахунок грошових фондів, що формуються у страховика шляхом сплати страхувальниками страхових платежів (страхових премій) та доходів від розміщення коштів цих фондів. Сільськогосподарське страхування визначається наявністю і особливостями ризиків, носіями яких є сільськогосподарські рослини і тваринних.

Аграрне страхування безумовно належить до майнових видів страхування, але у зв'язку з багатофункціональністю сільських територій і потребою селян в страховому захисті їх життя, здоров'я й працездатності постає необхідність у збалансуванні пакету страхових послуг що надаються на короткостроковій та довгостроковій основі [1].

Найбільш яскравим відображенням стану розвитку світового ринку страхування є безумовно страхові премії. У глобальному вимірі їх сума за 2013-2017 рр. збільшилась на 14,1% з 4066,1млрд дол. До 4641,0 млрд. дол. За досліджуваний період позитивна тенденція розвитку спостерігалася практично на всіх сегментах страхового ринку, про що свідчать страхові премії, які збільшились з: довгострокових видів страхування на 11,9%; майнових видів страхування на 17,2%, а також аграрного страхування на 49,5%. Наведені дані свідчать про поступове розширення страхового сегменту у структурі світової економіки [4].

Інтегрованим елементом загальносвітового та загальноєвропейського страхового ринку виступає ринок аграрного страхування. Його головна місія полягає у нейтралізації потенційних загроз (природно-кліматичного, фінансово-економічного, екологічного та ін. характеру) під час виробництва, переробки та реалізації сільськогосподарської продукції, а також сприяння забезпеченню продовольчої безпеки країни через механізм розподілу (перерозподілу) ризиків й відповідальності між учасниками страхового процесу. Наявні тенденції свідчать, що за досліджуваний період сума валових премій з аграрного страхування збільшилась майже на 49,5% з 19,4% млрд. дол. [2].

За досліджуваний період страховий ринок України має циклічний характер розвитку та багато в чому залежить від макро- та мікроекономічних показників національної економіки. Загальна кількість страхових компаній станом на 31.12.2017 р. становила 407, у тому числі СК “life” – 62 компанії, СК “non-life” – 345 компаній. За 2013-2017 рр. приріст страхових платежів склав 40,2%, а страхові виплати скоротилися на 31,0%[4].

Вітчизняний ринок аграрного страхування знаходиться на початковому рівні свого розвитку і поки що становить менше 5% потенціалу свого розвитку.

Водночас, за оцінкою експертів, ємкість українського ринку аграрного страхування тільки при страхуванні врожаю зернових оцінюється в межах 80-100 млн. дол. США на рік.

Виявлені наявні тенденції розвитку аграрного страхування в Україні за 2013-2017 рр. свідчить про позитивні тенденції. Так, за досліджуваний період відбувалося стабільне зростання: загальної відповідальності (страхова сума) страховиків у 3,4 рази з 1300,0 млн. грн. до 4394,9 млн. грн.

У той же час, кількість укладених договорів скоротилась на 13%, але даний показник не мав вагомого впливу на позитивні тенденції розвитку ринку аграрного страхування за досліджуваний період. На фоні загальних позитивних тенденцій розвитку аграрного страхування необхідно констатувати низький рівень відношення застрахованих площ до посівних. Даний показник перебував

у діапазоні від 1,9% до 3,1%. Це свідчить про невикористання існуючого потенціалу розвитку страхового захисту аграріїв.

Необхідно зазначити, що за 2013-2016 рр. спостерігалась тенденція до зростання рівня виплат (співвідношення між сумою страхових платежів та сумою страхових відшкодувань) страховиками. Так, протягом вказаного періоду даний показник становив 36,5%, 50,9%, 28% та 41% відповідно (даний показник в цілому по страховому ринку становить лише 21,4%).

Починаючи з 2015 р. на страховому ринку відстежується процес нарощування сум страхових премій акумульованих страховими компаніями та відповідним зростанням їх ліміту відповідальності перед аграріями. Взагалі необхідно констатувати про те, що 2015-2017 рр. вважаються найуспішнішими роками в історії розвитку аграрного страхування в Україні [5].

Аналіз стану аграрного страхування в регіональному вимірі засвідчує, що протягом 2015-2017 рр. найбільш активно відбувалося страхування у Вінницькій, Кіровоградській, Полтавській, Херсонській, Хмельницькій та Чернігівських областях. Загальна територія площ сільськогосподарських культур, на якій аграрії зазнали втрат, становила 26456 га. Сума сплаченого відшкодування усіма страховиками за збитками у весняно – літній сезон 2017 р. становила 8,610 грн [4].

Дослідження особливостей сільськогосподарського страхування свідчить про те, що ринок аграрного страхування має потенціал для подальшого розвитку. Необхідні зміни, які б створили передумови для його ефективного функціонування. Основними напрямками реформування аграрного страхування мають стати: впровадження новітніх програм страхового захисту з перестраховою гарантією; прискорена розробка заходів зі страхового захисту інвестицій і кредитування. Також ринок аграрного страхування потребує зусиль із боку держави у його підтримці та введення змін до чинного законодавства і механізмів щодо їх виконання [3].

Список використаних джерел:

1. Агрострахование в Украине: Анализ работы в 2013 г. и перспективы развития на 2014 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.agroinsurance.com/ru/agribusiness_insurance/?pid=24596.
2. Алескерова Ю. В. «Моделі страхової політики при сільськогосподарському страхуванні», 2014 р.
3. Алескерова Ю. В. «Удосконалення державної підтримки сільськогосподарського страхування» 2014 р.
4. Панченко О. І. Державна підтримка страхування ризиків сільськогосподарських підприємств як основа забезпечення їх стабільного розвитку // Панченко О. І., Рогова Г. А. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vistnic.stu.cn.ua/index.pl?task=arcl&j=3&id=38>.
5. Якубович В. Ринок агрострахування України. Фокус на 2014 - 2016 роках. Проект «Розвиток фінансування аграрного сектору в Європі та Центральній Азії» [Електронний ресурс] / В. Якубович. – Режим доступу: <http://forinsurer.com/files/file00564.pdf>

Dimitrov Ivan,

Prof. Dr.

"Prof. Assen Zlatarov" University, Burgas, Bulgaria

ivan_dimitrov@btu.bg

THE EUROPEAN EXPERIENCE OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE AGRICULTURAL SECTOR

The term «Sustainable development» first appeared in 1987 in the report «Our Common Future», prepared by the World Commission on Environment and Development (Brundtland Commission). It said: «Sustainable development is development that meets the needs of the present without compromising the ability of future generations to meet their own needs» [1]. The concept of sustainable development has emerged from a combination of economic, environmental and social dimensions. At the same time, the concept of «economic efficiency» is considered from a different angle: economic projects that take into account the laws of nature are more effective than projects that ignore possible negative environmental consequences.

The role of agriculture in the history of human civilization has evolved from the primary economic activity, which laid the socio-economic basis for the

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФІНАНСОВОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД»**

**МАТЕРІАЛИ ІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

(м. Київ, 13-14 вересня 2018 року)